

Inlichtingen op drie adressen houdende bezwaren tegen het nieuw tarief voor telegrammen.

[58. 1.]

GELEIDENDE BRIEF.

*Aan den Heer Voorzitter
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.*

's GRAVENHAGE, 23 September 1886.

Ik heb de eer U Hoogedelgestr. hiernevens te doen toekomen eene Nota van inlichtingen op de, bij schrijven van den 3den Augustus jl., mij toegezonden adressen, houdende bezwaren tegen het tarief voor telegrammen, vastgesteld door het bij Koninklijk besluit van den 29sten Juni 1886 (*Staatsblad* n°. 114) goedgekeurde reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf.

*De Minister van Waterstaat,
Handel en Nijverheid,*

VAN DEN BERGH.

[58. 2.]

INLICHTINGEN.

Het nieuwe telegramtarief, waarover adressanten zich beklagen, is geregeld bij art. 23 van het bij het Koninklijk besluit van 29 Juni 1886 (*Staatsblad* n°. 114) goedgekeurde reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf. De verhooging die het tarief daardoor onderging, is — wel verre van onverhoeds, gelijk adressanten schrijven, tot stand te zijn gekomen — geruimen tijd door de Regeering overwogen. Dit blijkt, onder meer, uit het antwoord, door den ondergeteekende gegeven op het Voorloopig Verslag over hoofdstuk IX der Staatsbegroting voor 1886.

Gelijk bekend is, is de maatregel genomen ter vermindering van het tekort, dat de dienst der Rijkstelegraaf jaarlijks oplevert sedert 1868, het jaar der vermindering van het tarief van 50 op 30 cts. Dat tekort bedroeg op den dienst van 1885 niet minder dan bijna f 600 000 (bijlage A).

Een der adressanten meent dat de verkeerde weg om tot vermindering van het tekort te komen is ingeslagen. »Verlaging van tarief — aldus leest men — is het eenig aangewezen spoor dat van lieverlede, op breede schaal gevolgd, even verrassende resultaten opleveren zal als de in der tijd zoolang tegengehouden invoering van het *uniform briefpost* en thans de *postpakketdienst*».

Met deze stelling zijn de cijfers die op de exploitatie der Rijkstelegraaf betrekking hebben, in strijd. In het tijdvak 1853-1881 (1) valt jaarlijks vermeerdering van het verkeer waar te nemen en ook van de opbrengst, doch juist met uitzondering van 1868, het jaar der tariefsverlaging zoo even vermeld, en van 1876-1878, de jaren der kaart-telegrammen. In die jaren steeg het aantal berichten aanzienlijk, doch daalde de opbrengst.

De vermeerdering der opbrengst is dus geenszins steeds het gevolg van tariefsverlaging, maar zelfs, al ware dit het geval, wat zou daardoor bewezen zijn? Toeneming der bruto-ontvangsten gaat zeer dikwijls gepaard met vermeerdering van tekorten, omdat uitbreiding van het gebruik dat van eene instelling wordt gemaakt, meestal verhooging der administratiekosten noodig maakt.

Dat dit, honderden malen waargenomen verschijnsel ook in de geschiedenis van de exploitatie der Rijkstelegraaf valt op te merken, blijkt uit de raadpleging der bij deze Nota overgelegde bijlage A. In 1869 en 1880, de jaren volgende op die der belangrijkste tariefsverlagingen, bedroegen de exploitatiekosten respectievelijk ongeveer f 155 000 en f 95 000 meer dan in de jaren die daaraan onmiddellijk vooraf gingen, terwijl in het verder tijdvak van de exploi-

tatie der Rijkstelegraaf de jaarlijksche vermeerdering dier kosten gemiddeld f 47 500 bedroeg en nooit boven de f 80 000 steeg. Met deze cijfers voor oogen zal wel geene Regeering het evenwicht tusschen ontvangsten en uitgaven trachten te herstellen door tariefsverlaging.

Van meer gewicht dan de vraag of andere maatregelen waren te nemen, zijn de vragen die naar aanleiding van den genomen maatregel zelve rijzen. De eerste vraag die zich hier voordoet is deze: is de tariefsverhoging die heeft plaats gehad, al dan niet drukkend?

De toepassing van het tarief op telegrammen met verschillend woordental wordt gekend uit het bij deze Nota overgelegd overzicht bijlage B. Uit dat overzicht zal men ontwaren dat de voorstelling, die in de adressen gegeven wordt, t. w. dat het tarief met de helft is verhoogd, niet van sterke overdrijving is vrij te pleiten.

Niet met 50 maar slechts met 10 pct. is de prijs voor het meerendeel der telegrammen verhoogd. Dit blijkt als men in aanmerking neemt dat ongeveer $\frac{1}{2}$ der binnenlandsche telegrammen uit 6 à 20 woorden bestaat en dat voor de aldus samengestelde telegrammen de prijsverhoging gemiddeld 10,7 pct. bedraagt, met andere woorden dat de prijs van een binnenlandsch telegram, die gemiddeld 29 cts. bedroeg, op 32 cts. is gebracht. Tot dezelfde uitkomst leidt ook de vergelijking van de cijfers van het binnenlandsch verkeer en de opbrengst daarvan over Augustus 1885 met de overeenkomstige cijfers over Augustus 1886. In Augustus 1885 was de prijs van een binnenlandsch telegram gemiddeld 28¹² cts., in Augustus 1886 31¹⁴⁹ cts. Nederland blijft zich dan ook, in vergelijking met andere landen, onderscheiden door een laag telegramtarief (bijlage B).

Alleen voor groote telegrammen is de prijsverhoging aanzienlijker en kan zij stijgen tot bijna 50 pct. Ook voor deze telegrammen blijft echter, ondanks deze verhoging, het tarief lager dan elders, met uitzondering alleen van België, Luxemburg en Zwitserland, en voor zooveel de perstelegrammen betreft, van Frankrijk. In Zweden, het eenige andere land waar voor deze telegrammen prijsverlaging is toegestaan (1), is het tarief voor de perstelegrammen nagenoeg even hoog.

Evenals vroeger is, ten gevolge van de grondtaks, de prijs van een telegram per woord lager naarmate het telegram meer woorden telt. Voor groote telegrammen is intusschen dit verschil in prijs van geringe beteekenis. Adressanten achten dit onbillijk, »want — zoo schrijven zij — degenen die van de telegraaf een zeer ruim gebruik maken, hebben juist aanspraak op eene verlaging van het tarief.» De ondergeteekende betwijfelt dit. Hij meent dat, waar prijsverlaging bij groot gebruik wordt toegestaan, dit niet geschiedt op gronden van billijkheid, maar om het gebruik aan te moedigen en daardoor de winst grooter te maken. Ook dit doel zou niet tot prijsverlaging voor groote telegrammen mogen leiden, daar juist bevordering van groote telegrammen niet van eene goede exploitatie der telegraaf verwacht kan worden. Spoedige verzending der aangeboden berichten is het doel; aanbieding van groote telegrammen staat bereiking van dit doel in den weg. »De dagbladen — schrijven de adressanten — zullen door beknoptheid of op andere wijzen er naar streven de uitgaven voor telegrammen binnen de vroegere grenzen te beperken.» Dit streven, waarvan, gelijk door adressanten te recht wordt opgemerkt, mindere volledigheid der berichten niet het gevolg behoeft te zijn (2), zou den telegraafdienst niet minder ten goede komen dan het publiek. De schatkist behoeft hare inkomsten door het gemis dier lange berichten niet bedreigd te zien. De binnenlandsche berichten van meer dan 50 woorden maakten toch in 1885 slechts 1,4 pct. van het geheele aantal uit.

Met gelijke omzichtigheid, in acht te nemen bij de kennisneming der tegen de tariefswijziging ingebrachte grieven, zullen ook de gevolgen, die, naar het oordeel der adressanten, van dien maatregel te wachten zijn, moeten worden overwogen.

(1) Adressanten zijn niet juist ingelicht waar zij schrijven dat dit in vele landen het geval is.

(2) Deze bedoeling zal wel gehecht moeten worden aan de door adressanten gebezigde woorden, »op andere wijzen». Vermoedelijk hebben de adressanten de steno-telegraphie op het oog gehad.

Die gevolgen zouden in hoofdzaak zijn :

1°. Zoodanige vermindering van het telegraphisch verkeer dat de schatkist door den maatregel niet gebaat zou worden :

2°. Vermeerdering van de financieele lasten van den handel en de dagbladen.

In het voorbijgaan zij opgemerkt, dat het de aandacht der adressanten schijnt ontgaan te zijn, dat beide gevolgen elkander uitsluiten. Immers als de schatkist geen baat vindt bij den genomen maatregel, dan ontbreekt ook voor de beurzen van het telegrafeerend publiek de geldelijke schade waaruit die bate zou ontstaan.

Wat het in de eerste plaats beweerde gevolg betreft, wordt blijkbaar van de stelling uitgegaan, dat verlaging van den prijs die voor het gebruik maken eener inrichting betaald wordt, dat gebruik zal doen toenemen, en omgekeerd. Daargelaten de uitzonderingen op dien regel, welke in deze materie niet gelden, moet toch die stelling beperkt worden tot die gevallen waarin de prijsverlaging of -verhoging aanmerkelijk is. De belangrijke reductie die het tarief in 1868 heeft ondergaan, heeft het gebruik van de telegraaf bijna doen verdubbelen (zie bijlage A). Ook is op de invoering in 1876 der kaarttelegrammen en in 1879 van het woordtarief, waardoor de prijs voor de kleine telegrammen aanmerkelijk werd verlaagd, grooter uitbreiding van het verkeer gevolgd dan die welke jaarlijks, met uitzondering der jaren 1884 en 1885, kan opgemerkt worden. Doch deze prijsverlagingen waren of voor alle telegrammen, of voor sommige categorieën aanzienlijk. Daarentegen is de tariefsverhoging die met 7 Juli 1886 is ingevoerd, voor de meeste telegrammen van weinig beteekenis, zoodat zij dan ook geen of geringen invloed heeft gehad op het telegraphisch verkeer. Het aantal binnenlandsche berichten in Juli en Augustus 1886 was nagenoeg gelijk aan dat in die maanden over 1885 te weten :

	1885.	1886.
Juli	188 412	185 532
Augustus	182 894	183 130

Dat de tariefsverhoging voor de schatkist voordelig is geweest, blijkt uit de vergelijking der opbrengst over de maanden Juli en Augustus 1885 met die over dezelfde maanden in 1886. Het binnenlandsch verkeer bracht namelijk op :

in Juli 1885	f	53 262,105
> > 1886	>	57 985,935
dus meer in 1886	f	4 723,83
in Augustus 1885	f	51 427,51
> > 1886	>	57 408,47
dus meer in 1886	f	5 980,96

In de maand Augustus kon zelfs eene grootere vermeerdering worden geconstateerd dan die welke in het geheele eerste halfjaar van 1886, in vergelijking met het overeenkomstig tijdvak van 1885, ten gevolge van toename van het verkeer met 20 110 telegrammen, is waargenomen (f 5 874,145).

In plaats van den door de adressanten voorspelden achteruitgang van de inkomsten der Rijkstelegraaf is, voor zooveel het binnenlandsch verkeer betreft, een vooruitgang van gemiddeld 3 cts. per telegram, alzoo met ongeveer f 60 000 per jaar te verwachten.

Dit bedrag komt natuurlijk ten laste van het telegrafeerend publiek. Welk deel wordt daarvan gedragen door den handel en de dagbladpers? Een volledig antwoord is op die vraag niet te geven. Want jaarlijks wordt wel eene splitsing van het geheel aantal telegrammen gegeven naar de bestemming, het onderwerp en het woordental, doch niet naar deze rubrieken, in verband met elkander.

De onderstelling is echter niet gewaagd, dat, terwijl in 1885 van al de aangeboden telegrammen — ongeveer 2½ miljoen — 49,08 pct. handel en scheepvaart en 3,25 pct. dagbladnieuws tot onderwerp hadden, deze cijfers lager zouden zijn geweest als de berekening alleen voor de twee miljoen binnenlandsche telegrammen ware gemaakt. Het hooger bedrag dat aan seinkosten voor binnenlandsche telegrammen door den handel moet worden opgebracht, zal dus vermoedelijk lager zijn dan f 30 000 's jaars, een bedrag dat over tal van personen en firma's verdeeld wordt en dus wel nergens zwaar zal drukken.

Tegenover dit nadeel staan buitendien de financieele voordeelen die te gelijk of kort te voren aan het telegrafeerend publiek waren ten deel gevallen.

Te gelijk met de tariefsverhoging werden ingevoerd *stadtelegrammen*, waardoor voor ieder telegram tusschen een Rijkskantoor en een hulpkantoor in dezelfde gemeente de prijs met 1 à 10 cts. verlaagd werd.

Voorts is het tarief voor dringende telegrammen met $\frac{1}{3}$ verlaagd, zoodat voor de 20 000 binnenlandsche telegrammen van die soort, die jaarlijks ongeveer verzonden worden, f 6000 minder te betalen is.

Maar vooral is de druk der seinkosten verlicht ten gevolge van het inwerking treden met 1 Juli 1886 van het nieuwe internationale telegramtarief. Gemiddeld bedraagt die vermindering 13 cts. per telegram van tien woorden, zoodat, bij het aannemen van dat woordental tot maatstaf, de 500 000 naar het buitenland in Europa verzonden telegrammen f 65 000 minder vorderen (1).

Dat de Regeering het oogenblik waarop het telegrafeerend publiek hier te lande in het genot werd gesteld van eene aanzienlijke verlaging der kosten van het seinen naar sommige Europeesche Staten, zich ten nutte heeft gemaakt om een deel van het voordeel dat daardoor werd verkregen, in de schatkist te doen vloeien, schijnt niet gewraakt te kunnen worden. Nergens zijn de uitkomsten van den telegraafdienst zoo nadeelig voor de schatkist als hier te lande (bijlage C). Maar ook in geen ander land, met uitzondering van België, Luxemburg en Zwitserland, is het telegramtarief, zoowel vóór als na de tariefswijziging, zoo laag (bijlage B) In Nederland wordt door de gezamenlijke belastingsschuldigen bijgedragen in de kosten van een dienst, waarin in vele andere landen uitsluitend voor rekening van hen die er gebruik van maken, wordt voorzien. Dat dit ook hier te lande zou geschieden, moet geacht worden de bedoeling te zijn geweest van de wet van 7 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 48), waarvan art. 11 beveelt, dat de te betalen gelden zoo laag mogelijk zullen worden gesteld. Uitsluiting van winst was de kennelijke strekking van dit voorschrift, niet eene bekostiging uit andere middelen. In de eerste vijftien jaren van de exploitatie der Rijkstelegraaf, waarin evenwicht bestond tusschen ontvangsten en uitgaven, is dit aldus begrepen. En het is niet aan te nemen dat de Regeering de uitvoering der wet zou hebben aangevangen met eene miskennis van een harer hoofdbeginselen en ongestoord op dien weg vele jaren zou zijn voortgegaan. Maar evenmin schijnt dan ook de tegenwoordige Regeering dat beginsel te hebben miskend, gelijk haar in een der adressen wordt verweten, toen zij gebruik maakte van de gelegenheid die zich voordeed om het tekort eenigermate te verminderen, zonder dat de lasten van het telegrafeerend publiek werden verzwaaard.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

VAN DEN BERGH.

(1) Om verkeerde gevolgtrekkingen te voorkomen zij opgemerkt, dat dit voordeel voor het Nederlandsch telegrafeerend publiek geen nadeel oplevert voor de Nederlandsche schatkist, daar het aandeel dat Nederland in de opbrengst der buitenlandsche telegrammen heeft, nagenoeg onveranderd is gebleven.